

PLUKKEN - SCHEREN - OF KNIPPEN

Gebaseerd op een artikel van Sheila Gear

Oorspronkelijke tekst afkomstig van de
Shetland Sheep Breeders Group in Engeland
Vertaling Piet van Geest, juni 1996

Onze eerste schapen plukten wij of wij sneden hun vacht af met een mes. Later leerde ik de schaar te hanteren.

Net zoals de andere bewoners van Foula -een Shetland-eiland- pluk ik mijn jaarlingen en een enkel ouder dier nog steeds.

Het is altijd heel leuk om een heel nieuw dier onder een onooglijke vacht uit te zien komen!

De "Foula"-methode:

U legt het schaap neer en bindt de poten lichtjes samen. Misschien een beetje hard, maar ze wennen hier vrij snel aan en het voorkomt dat zij onverwacht schoppen of er vandoor gaan. Bent u rechtshandig, dan legt u het schaap eerst op zijn linkerkant en knielt of gaat zitten aan de rugzijde van het schaap.

U begint te plukken bij de achterpoot, van onderen af aan naar de ruggegraat toe.

Vervolgens werkt u via de buik en het midden naar de schouders toe. Steeds in de richting van de ruggegraat. Tot slot komt de nek aan de beurt.

Dan draait u het schaap op zijn andere kant. Zorg ervoor dat de geplukte wol niet in de poten van het schaap verstrikt raakt. U herhaalt nu dezelfde werkwijze.

Tot slot draait u het dier op zijn rug en plukt de wol op de buik.

Buitengewoon toegewijde schapenhouders plukken ook de staart. Bij een ouder dier kan dit tot een zogenaamde rattestraat -een volkomen kale staart- leiden, omdat het schaap niet genoeg wol produceert om hem te bedekken. Op een rattestaart ontbreekt wol of haar als gevolg van te vaak plukken. Bij oudere dieren is het beter om de staart met rust te laten of op zijn best een beetje bij te knippen.

Bij een gemakkelijk te plukken schaap kunt u de wol eenvoudigweg afpellen. Hier is niet veel kracht voor nodig. U kunt hem er met de hand als het ware afscheppen.

Maar vaak gaat het moeilijker en moet u de wol er in kleine plukjes afhalen:

Met de linkerhand houdt u de vacht naar achteren en met de rechter neemt u een klein plukje wol tussen duim en wijsvinger op de "rise", de scheiding tussen de oude en de nieuwe vacht. U plukt nu met kleine rukjes. Wees er op bedacht om de vacht heel te houden. Hij is dan meer waard. De achterhand gaat meestal het gemakkelijkst. Het deel boven de schouder en soms ook de nek zijn het lastigst.

Hoewel bijna alle schapen zijn te plukken, schoor vroeger bijna iedereen op Foula met een mes. De wol werd afgesneden op de "rise". Het mes werd schuin omhoog van de huid afgehouden om te voorkomen dat het dier zich verwondde als het bewoog. Het mes moest echt heel scherp zijn en het blad sleet door het vele slijpen snel. Daarom raakte deze methode in onbruik. Er ging meer tijd zitten in het slijpen van de messen dan in het eigenlijke scheren.

Aanvankelijk konden scharen geen genade vinden op Foula. De eilandbewoners vonden het scheerresultaat niet egaal genoeg, de regen zou niet goed van de vacht afdruipe. Bovendien zou het geklik van de schaar de schapen verontrusten.

Maar het gemak om niet om de vijf minuten het mes te moeten slijpen woog zwaarder. De meeste schapenhouders handhaafden de oude methode om het schaap neer te leggen, vast te binden en van onder naar boven richting ruggegraat te knippen.

Anderen gingen ertoe over om het dier op de rug te leggen en rondom te knippen. Dit was wel een stuk vermoeiender.

Haalt een vaardige scheerder met de handschaar tussen de veertig en de vijftig schapen per dag, met een elektrische schaar haalt hij hetzelfde aantal op een avondje. Het vergt wel wat training om te leren hoe het schaap vastgehouden moet worden en in welke richting u moet scheren. Elektrisch scheren kan heel goed op de "rise". Het duurt alleen iets langer dan scheren op de huid. Dus wereldkampioen scheren zult u waarschijnlijk nooit worden, voor zover dat al de bedoeling was.

Ervaringen van Fair Isle Shetland

Bij een gemakkelijk te plukken schaap kunt u de wol eenvoudigweg afpellen. Hier is niet veel kracht voor nodig. U kunt hem er met de hand als het ware afscheppen.

Maar vaak gaat het moeilijker en moet u de wol er in kleine plukjes afhalen.

U kunt dan kiezen voor elektrisch scheren. Voor Shetlandschapen is dit nauwelijks een optie, tenzij u heel vroeg in het voorjaar scheert zodat u op de rise zit. Gaat de wol doorgroeien in het voorjaar dan scheert u een stuk van de nieuwe wol mee. Daardoor krijgt u een breekpunt in de vacht.

Het beste kunt u de schapen met de hand knippen. Dat lijkt moeilijker dan het is. Een kwestie van geduld en veel doen. De schapen kunnen het beste staand geknipt worden.